

FARSUND KOMMUNE
Postboks 100
4552 FARSUND

Vår dato: 16.12.2024

Vår ref.: 202422013-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: Sak 24/02717

Svar på høring - Landbruksvei til Tona, Svindal, gbnr. 167/1,2 og gbnr. 161/1,2 - Farsund kommune

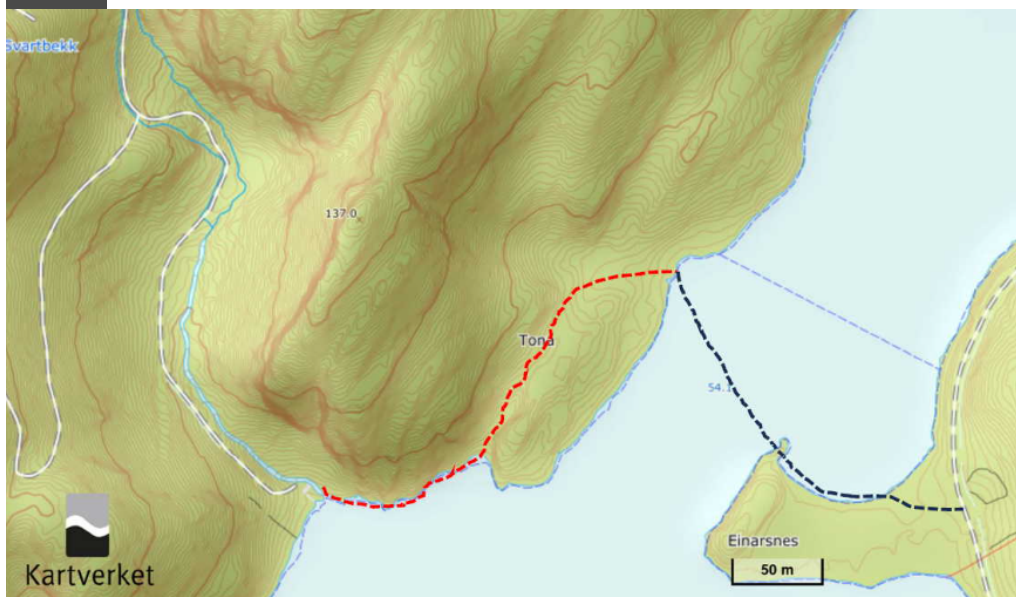
Viser til forespørsel om uttalelse til søknad om tiltak i Opoftenvannet – ny anleggsvei over innsjøen som adkomstvei til Tona, sendt 04.12.2024. Høringsfristen er 30.01.2025, og NVEs uttalelse er dermed sendt innen fristen.

Bakgrunn for tiltaket

Farsund kommune har sendt søknad om ny landbruksveg til Tona på høring på vegne av grunneier. Grunneier ønsker å etablere en adkomst over Opoftenvannet for å sikre tilgang til produktive skogsarealer, ved å fylle masser over en morenerygg som krysser innsjøen og slik etablere en veg like under vannoverflaten. Kommunen skriver at søknaden mangler utredning for hvordan omsøkte utfylling vil påvirke økosystemet i innsjøen samt vannstrømmen. På bakgrunn av det vil kommunen avvise søknaden, men saken sendes på høring for en realitetsvurdering av tiltaket.

NVEs vurdering

Grunnlaget som er sendt NVE inneholder informasjon om omsøkte tiltak, mens alternativet kommunen skisserer om å plassere adkomstvegen på land er lite utredet (se figur 1). Det er ikke opplyst om det er gjort noen form for ROS-analyse eller vurdering av naturfare for tiltaket. Det er heller ikke beskrevet hvordan tiltaket vil påvirke miljøtilstand eller økosystem i Opoftenvannet, slik kommunen påpeker i høringsbrevet.

Figur 1. Alternativer for adkomst til Tona - omsøkt adkomst markert i svart, og kommunens alternativ markert i rødt (hentet fra høringsbrev sendt fra Farsund kommune 04.12.2024)

På NVE Atlas finner man en god oversikt over aktuelle naturfarer i området. NVE gjør oppmerksom på følgende naturfarer i umiddelbar nærhet til vassdraget, som gjelder for begge alternativene til adkomst:

- Det er aktsomhetsområder for flom i området
- Det er aktsomhetsområder for skred i bratt terreng på begge sider av vassdraget. Dette gjelder: Snøskred, jord- og flomskred, og steinsprang. I et aktsomhetsområde eller en kartlagt faresone for skred i bratt terreng anbefales det å utrede og ivareta sikkerhet mot skred, jf. [NVEs veileder for utredning av sikkerhet mot skred i bratt terreng](#). Aktsomhetsområder og faresoner for skred i bratt terreng vises på kart i [NVE Atlas](#), under «Naturfare».

I vedlegg til høringsbrevet er det pekt på noen utfordringer:

- Opoftevannet ligger i et stort nedbørsfelt. Det er et trangt utløp her som kan gi rask økning i vannstanden
- NVEs registreringer av vannstand viser at den varierer med ~3,7 meter mellom 52,7 og 56,4 m.oh.
- Medianhøyden på vannstanden er 54.3 m.oh., og foreslått høyde på overløpet er 54.1 m.oh. slik at overløpet blir kjørbart, men ikke synlig

Med store variasjoner i vannbestanden, vurderer NVE at foreslåtte løsning med et overløp under vannoverflaten, gir en stor usikkerhet i forhold til bruk som en adkomstveg. Det er beskrevet at overløpet «bør ikke gi fare for økt erosjon», men dette er ikke utredet eller dokumentert. Det er heller ikke beskrevet eller dokumentert hvordan tiltaket vil påvirke vannstrømmingen, eller hvordan planlagte utfylling med lokale masser vil påvirke økosystemet i vannet.

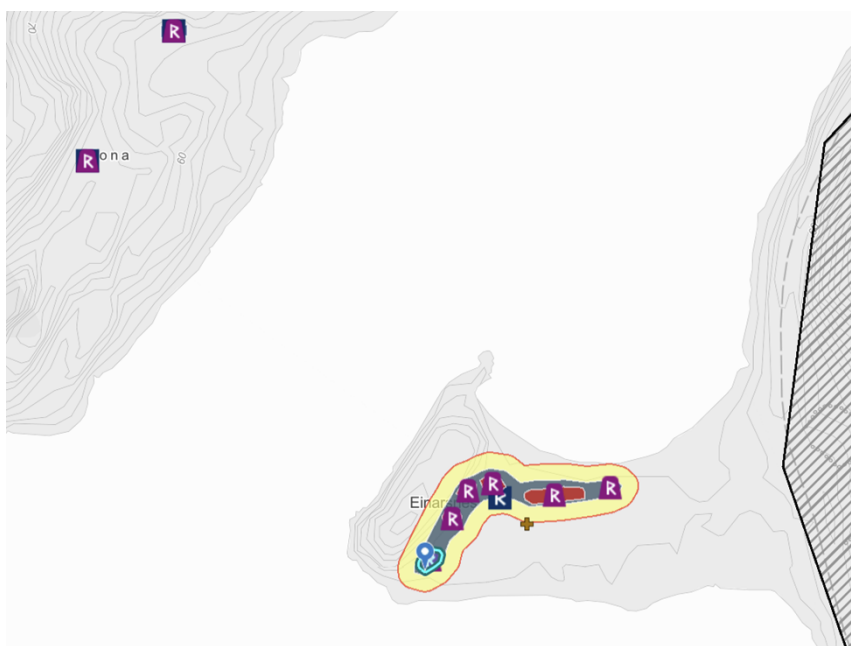
Farsund kommunes alternativ til adkomst er ikke utredet, men vil kunne ha lavere påvirkning på vassdraget enn omsøkte tiltak. NVE ber om at det gjøres en vurdering av

hvordan kommunens forslag vil påvirke vassdragsmiljøet i Opoftevannet dersom det skal arbeides videre med denne løsningen.

Anbefaling

Opoftevannet ligger ikke innenfor noen verneplan, og det er ikke registrert som et anadromt vassdrag. Det er likevel viktige verdier i vassdraget. NVE minner om aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5 som pålegger at vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser. Allmenne interesser kan være viktige biologiske verdier, kulturminner, friluftsliv, landskapsverdier mm., og inngrep som påvirker disse verdiene bør ikke være til skade eller ulempe for disse. Her er Miljødirektoratets [Naturbase](#) er en god kilde til informasjon. Vi registrerer at det blant annet er viktige kulturminnene på Einarsnes.

I tillegg er det viktig å ta tilstrekkelig hensyn til flom- og erosjonsfare for bygninger eller infrastruktur oppstrøms eller nedstrøms tiltaket, slik at disse ikke økes.

Vår generelle anbefaling av hensyn til vassdrags verdier er å legge adkomstveger utenfor vassdrag.

NVEs konklusjon

NVE vurderer at tiltakene slik det er lagt fram for oss er omfattende og kan derfor være konsesjonspliktig. Tiltaket må derfor avklares etter vannressurslovens bestemmelser. Vi mener at begge forslagene har så omfattende vassdragsinngrep at det må sendes en melding til NVE på tiltakene for å få vurdert konsesjonsplikt. Vurdering av konsesjonsplikt er en enkel forhåndsvurdering av tiltaket, jf. vannressursloven §§ 18 og 45. Den gir verken tillatelse eller avslag, men avklarer om videre saksbehandling skal foregå etter vannressursloven, eller plan- og bygningsloven. Mer informasjon og maler finnes her:

<https://www.nve.no/vann-og-vassdrag/vassdrag-og-grunnvannstiltak/konsesjonspliktvrdering/>

Hvis tiltaket blir vedtatt ikke konsesjonspliktige, må tiltaket avklares i forhold til andre relevante lovverk – for eksempel plan- og bygningsloven og lakse- og innlandsfiskloven. Hvis det er behov for å fjerne kantvegetasjon må dere søke Statsforvalteren om dispensasjon fra vannressursloven § 11.

Med hilsen
Ida Elisabeth Veldman
Overingeniør

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:
FARSUND KOMMUNE

Kopimottakerliste: